

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2018/2519

Karar No : 2020/723

Tarih: 13.07.2020
Sayı: 7195

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : Şirin Petrol Ürünleri Ticaret Limited Şirketi
VEKİLİ : Av. Alper Çabuk
Reşatbey Mah. Atatürk Cad. Erturan Apt. No:40/19
Seyhan/ADANA

KARŞI TARAF (DAVALI) : Rekabet Kurumu
UETS Kodu: 35495-15945-49388 (E-Tebliğat)

VEKİLİ : Av. Meltem Türkoğlu

İSTEMİN KONUSU : Danıştay Onüçüncü Dairesinin 28/12/2017 tarih ve E:2011/3406, K:2017/4469 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Rekabet Kurulunun (Kurul) 03/08/2011 tarih ve 11-44/970-321 sayılı kararının davacı şirkete ilişkin kısmının iptali istenilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Onüçüncü Dairesinin 28/12/2017 tarih ve E:2011/3406, K:2017/4469 sayılı kararıyla;

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri yasaklanmış; "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasında, a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması, b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması, c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması, d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olanlardan fazla sınırlanmaması şartlarının tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, ikinci fıkrasında, muafiyetin belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyet verilmesinin belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği; muafiyet kararlarının, anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmış ise, bu koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerli olduğu, üçüncü fıkrasında ise, Kurulun, şartların gerçekleşmesi hâlinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine, grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği konularının kurala bağlandığı;

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 2. maddesinde, üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmaların dikey anlaşma olarak tanımlandığı, 5/a maddesinde ise, Tebliğ ile

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2018/2519

Karar No : 2020/723

tanınan muafiyetin anlaşmalarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğüne uygulanmayacağına belirtildiği, bu düzenlemelere göre, konuyla ilgili sözleşmeler ile kira sözleşmelerinin tamamının tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmesi gerektiği; bu dikey anlaşmalar ile bayiye beş yıldan uzun süreli rekabet yasağı getirilmesinin, söz konusu dikey ilişkiyi grup muafiyeti kapsamı dışına çıkardığı;

Öte yandan, 18/09/2003 tarih ve 25233 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2003/3 sayılı Tebliğ'le, 2002/2 sayılı Tebliğ'e, "Bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinden yararlanabilmesi için, bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde yukarıdaki 1'inci madde ile getirilen değişikliğe uygunluğunun sağlanması gerekir. Bu süre içerisinde anılan anlaşmalara 4054 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde öngörülen yasaklama uygulanmaz." yönünde geçici madde eklendiği;

Aktarılan mevzuatın irdelenmesinden, dikey anlaşmaların, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin beş yıla kadar olması durumunda Kanun'un 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca kabul edilen Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanabileceği, anlaşma süresinin belirsiz olması ya da beş yılı aşması hâlinde, ilgili anlaşmanın grup muafiyetinden yararlanamayacağına görüldüğü;

4054 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde, hâkim durumun, belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü olarak tanımlandığı; hâkim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan 6. maddesinde ise, bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hâlinin hukuka aykırı ve yasak olduğunun belirtildiği; anılan maddede bu hâllerin tadadi olarak sayıldığı;

Dava dosyasının incelenmesinden, Rekabet Kurumu kayıtlarına 11/03/2011 tarihinde giren davacı şirkete ait şikâyet dilekçesinde özetle; 29/12/1992 tarihinde bayilik sözleşmesinin teminatı olarak Shell&Turcas Petrol A.Ş. (Shell) lehine on beş yıllığına intifa hakkı tesis edildiği, söz konusu intifa hakkının 25/10/2007 tarihinde on beş yıl süreyle yenilendiği, 18/09/2010 tarihinde terkin edilmesi gerekirken çekilen ihtarnameye rağmen terkin edilmediği, Shell'in intifa hakkını kullanarak hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiaları ileri sürülerek Shell hakkında gerekli işlemlerin yapılmasının talep edildiği, yapılan önaraştırma sonucu dava konusu Kurul kararıyla, taraflar arasındaki dikey ilişkinin 1992 yılında başladığı, ancak, en son bayilik sözleşmesinin 25/10/2007 tarihinde imzalanmış olduğu, Shell'in otuz sekiz ayrı istasyona ilişkin olarak yapmış olduğu bireysel muafiyet başvurusu üzerine, Rekabet Kurulunun 07/10/2010 tarih ve 10-63/1313-491 sayılı kararı ile davacı şirketin durumunun incelendiği, söz konusu kararda; Shell ile davacı şirket arasındaki

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2018/2519
Karar No : 2020/723

dikey ilişki 2005 yılı öncesinde başlamış olsa da, hem bayilik sözleşmesinin hem de tapuya konu intifa hakkının 25/10/2007 tarihinde yenilenmesi nedeniyle, bu tarihte tarafların iradelerinin yenilendiği kabul edilerek, bu tarihten itibaren beş yıl süreyle 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlandığına, taraflar arasındaki dikey anlaşmanın 25/10/2012 tarihine kadar grup muafiyeti kapsamında olduğuna karar verildiği, bu nedenle dikey anlaşmanın süresine ilişkin olarak yeni bir değerlendirme yapılmasına gerek bulunmadığına, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlâl edildiği yönündeki şikâyetin de, Shell'in hâkim durumda olmaması nedeniyle reddine karar verildiğinin anlaşıldığı;

Dava konusu Kurul kararının muafiyete ilişkin kısmının incelenmesinden, yukarıda anılan mevzuat hükümlerine göre, 2003/3 sayılı Tebliğ ile bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği 18/09/2003 tarihi itibarıyla, bu tarihten önce dağıtıcılar ile bayiler arasında kurulan sözleşmelere yönelik olarak, bu sözleşmelerin süresinin Tebliğ'e uygun hâle getirilmesi amacıyla iki yıllık geçiş sürecinin getirildiği, 18/09/2003 tarihinden önce kurulan bayilik-dağıtıcı ilişkisinin, en son 18/09/2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ hükümlerinden yararlanacağı, ancak 18/09/2003 tarihinden sonra kurulan dikey ilişkilerin Tebliğ'e göre değerlendirilerek karar verileceği, daha önce var olan dikey ilişkiler tarafların iradesi ile sonlandırılarak yeniden kurulmuşsa bu anlaşmaların da 18/09/2003 tarihinden sonra kurulan dikey ilişkilerle aynı hukuki statüde değerlendirileceğinin anlaşıldığı;

Her ne kadar taraflar arasında 1992 yılından beri süregelen bir dikey ilişki olduğu ileri sürülmekte ise de tarafların 25/10/2007 tarihinde yeni bir intifa hakkı ve bayilik ilişkisi başlattıkları anlaşıldığından anılan dikey ilişkinin Tebliğ'e göre beş yıl boyunca grup muafiyetinden yararlandığının tespit edilmesinde hukuka aykırılık görülmediği;

Shell'in, hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiasına gelince; Kanun'un 6. maddesi kapsamında incelenen bir davranışın ihlâl teşkil edebilmesi için davranışı gerçekleştiren teşebbüsün ilgili pazarda hâkim durumda olması ve davranışın bir kötüye kullanma niteliği taşıması gerektiği, "siyah ve beyaz ürünlerden oluşan (jet yakıtı hariç) akaryakıt ürünleri dağıtım pazarında" çok sayıda dağıtım şirketinin faaliyet gösterdiği, elde edilen veriler göz önüne alınarak ilgili ürün pazarında teşebbüslerin pazar paylarına bakıldığında herhangi bir teşebbüsün hâkim durumda olmadığı anlaşıldığından, söz konusu iddia yönünden şikâyet başvurusunun reddedilmesine ilişkin Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından, taşınmaz üzerinde tesis edilen intifa hakkı süresinin mevzuat gereği 18/09/2010 tarihinde sona ermesi gerektiği, Shell'in hâkim durumunu kötüye kullanarak 5045 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davalı idare tarafından, Danıştay Onüçüncü Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2018/2519
Karar No : 2020/723

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ NURAY AVCIOĞLU'NUN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin reddi ile Daire kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Danıştay dava dairelerinin nihai kararlarının temyizen incelenerek bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan;

- "a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,
b) Hukuka aykırı karar verilmesi,
c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması" sebeplerinden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin reddine,
2. Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddine ilişkin Danıştay Onüçüncü Dairesinin temyize konu 28/12/2017 tarih ve E:2011/3406, K:2017/4469 sayılı kararının **ONANMASINA,**

3. Kesin olarak, 16/03/2020 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan Hasan GÜZELER	Üye Ziya ÖZCAN	Üye Yalçın EKMEKÇİ	Üye Doç. Dr. Selami DEMİRKOL	Üye Bilal ÇALIŞKAN
-----------------------------------	-----------------------------	---------------------------------	---	---------------------------------

Üye Turgay Tuncay VARLI	Üye Hasan ODABAŞI	Üye Yunus AYKIN	Üye Muhsin YILDIZ	Üye Hasan ÖNAL
--------------------------------------	--------------------------------	------------------------------	--------------------------------	-----------------------------

Üye
Bilge
APAYDIN